

Ağaçtaki • Janne Teller

Türkçesi: Abdulgani Çıtırkkaya • ON8 (15 yaş ve üstü) • Roman • 184 sayfa • Önerilen sınıflar: Lise
DUYGULAR • BİREY ve TOPLUM • ZAMAN ve MEKÂN
arkadaşlık • inançlar • kararlılık • müze • anlam • aile • suç-ceza • medya • değerler • hiçlik • sanat eseri

Kitapları 20’den fazla dile çevrilen Danimarkalı yazar **Janne Teller**’ın dünyaca ünlü romanı ON8’de. Yayımlandığı ilk günden bu yana gençlerin büyük ilgisini toplayan ve Danimarka’da okullarda da okutulan roman, naiflikle gerçekliğin arasında, sarsıcı bir nihilizmin sınırlarında geziniyor. Yazar, bir grup gencin anlam arayışını ele aldığı romanıyla, 2001 Danimarka Kültür Bakanlığı Gençlik Kitap Ödülü, 2008 Libbylit Ödülü ve 2011 Michael L. Printz Ödülü’ne değer görüldü.

7. sınıf öğrencisi Pierre Anthon, bir gün, her şeyin anlamsız olduğunu söyleyerek okulu terk eder. Bir erik ağacına tırmanır ve herkese, yaptıklarının ne kadar anlamsız olduğunu anlatmaya başlar. Öne sürülen her türlü anlamı reddeder. Ona, hayatta anlamlı şeyler olduğunu kanıtlamak isteyen sınıf arkadaşları ise “anlam” denen şeyi feda etmemeye kararlıdır!..

TARTIŞMA KONULARI...

1. Kitabın başında, “Hepimiz bu hayatta bir şey olmak durumundaydık. Bir şey olmak demek, biri olmak demektir,” ifadesiyle anlatılmak istenen nedir? Örneklerle açıklayın.
2. Arkadaşları Pierre Anthon’u ağaçtan bir an önce indirmeye neden karar verdiler? Pierre’in eylemi onları neden rahatsız etti? Kimler ne önerdi? Orada olsanız Pierre’i indirmek için siz ne yapardınız?
3. Çocukları ağaçtaki arkadaşlarını taşlamak gibi vahşi bir davranışa iten duygu nedir? Siz hiç, bir gruba uyarak yanlış olduğunu bildiğiniz bir durumun içinde kaldınız mı? Ne hissettiniz?
4. Anlam yığını neden ve nelerle oluşturuldu? Bu yığın oluşturulurken kimler hangi değerlerinden vaz geçmeye zorlandı? Sizce bu zorlamalar arkadaşlık anlayışıyla örtüşüyor mu?
5. Anlam yığını için Ole, Elise’den; Elise, Rikke-Ursula’dan; Rikke-Ursula, Hüseyin’den; Hüseyin, Koca Hans’tan ne istedi? İstekler nasıl yerine getirildi? Yığın oluşturma eyleminin, arkadaşlar arasında, inançları ve değerleri sınamaya hatta yıkmaya vesile olduğu söylenebilir mi? Sizce onları bu davranışa iten neydi?
6. Koca Hans’ın Sofie’den isteği neydi ve sonrasında olaylar nasıl tırmandı? Anlam yığını amacına ulaştı mı?
7. Kimse yaptıklarının suç olduğunu düşünmediğine, ağaçtaki arkadaşlarına anlamı kanıtlamaya çalıştıklarına göre, sonuçta olayların asıl suçlusu Pierre Anthon mu? Neden?
8. Anlam yığını ne işe yaradı? Medya konuya nasıl bir boyut kattı? Pierre Anthon, anlamcıların Amerika’da televizyona çıkmaları ve ünlü olmaları konusuna nasıl bir yorum getirdi?
9. Siz anlamcılarının inancına katılıyor ve anlam yığınının anlamı için verilen mücadelenin önemine inanıyor musunuz? Neden?
10. Bir Amerikan müzesinin anlam yığınının milyonlarca para ödemesi nasıl yorumlanabilir? Bu yığının müzeli bir sanat eseri olması fikri size nasıl geliyor?
11. Romanın 158. sayfasındaki 5 satırın anlamını açıklayınız?
12. Çocukları vahşi sona ne yönlendirdi? Pierre Anthon’un kendini savunmamış olması nasıl açıklanabilir? Kimse tarafından suçlanmadıklarına bakarak lince ortak olanların cezasız kaldığını düşünüyor musunuz?
13. Olaylar başka bir şekilde sonlanabilir miydi? Nasıl?

YARATICI ETKİNLİKLER...

- **Araştırma:** Mevlana'dan Sartre'a kadar geniş bir düşünür yelpazesinde "hiçlik" felsefesini araştırın. Bu felsefeyi kimler, nasıl açıklıyor? Hangi sanatçılar bu düşünce ışığında sanat eserleri üretmiş? Karanlıkta kalmış bu felsefi kavramla ilgili bilginizi derinleştirin.
- **Sergi:** Kitapta çocuklar Pierre'i ikna etmek için sonunda hedefinden sapan bir eylem olmasına rağmen anlamı olan şeyler topluyor. Siz gerçek ve amacına uygun bir değerler köşesi oluşturun. Her öğrenci evinde, çevresinde kendisi için anlamı olan bir nesneyi getirsin. Herkes sırayla getirdiği nesnenin öyküsünü paylaşsın ve toplananlar sınıfta oluşturacağınız "Değerler Müzesi"nde sergilensin.
- **Tartışma:** Kitapta çok önemli bir cümle var: "Bu kadar insan yanlış düşünüyor olamazdı." Bir fikri çok kişinin savunuyor olması ya da çok kişinin aynı şeye inanması, o fikrin/durumun doğru olduğunu gösterir mi? Ya da bir fikri az kişinin savunması, o fikrin yanlış olduğu anlamına mı gelir? Bu çok hassas ve her dönemde güncel olan konuyu değişik alanlardan somut örnekler vererek sınıfça tartışın.
- **Münazara:** Sınıf iki gruba ayrılsın. Bir grup, sözcüleri aracılığıyla medyanın; bilgilendirici, aydınlatıcı ve yol gösterici en etkili güç olduğu görüşünü, diğer grup ise yanıltıcı, gerçekleri çarpıtıcı, güvenilmez olduğu görüşünü savunsun. Somut örnek ve olayların kullanılacağı münazarada bakalım hangi grup düşüncesini daha güçlü savunacak?
- **Resimleme:** Erik ağacındaki Pierre Anthon'u ve onun anlam arayışını sembolik olarak anlatan bir resim yapın. Arkadaşlarını, yoldan geçenleri, konuşma balonlarını, yaprak, dal, taş, kâğıt, yosun, kumaş vb her çeşit malzemeyi kullanarak yapılacak bu resim soyut da olabilir. Felsefi yönü güçlü bir tasvir için öğrencilerin yaratıcılıklarını ortaya koymaları gerekecek. Ortaya çıkacak resimleri okul koridorunda sergileyin.
- **Sunum:** Öğrenciler üçer kişilik gruplara ayrılsın. Her grup, Avrupa, Amerika ve Türkiye'deki ünlü bir müzeyi görselleri ve varsa videoları yoluyla tanıtan renkli birer sunum hazırlasın. Müzenin mimari özellikleri, ne zaman kurulduğu, koleksiyonları ve hangi ünlü eserleri barındırdığı, ne tür aktivitelere ev sahipliği yaptığı, ziyaretçi sayısı gibi temel bilgileri içeren bu sunumlar sayesinde önemli müzeler hakkında bilgi sahibi olun.
- **Maket:** Sınıfça çalışarak kitaptaki anlam yığınının çok farklı mazlemeler kullanarak bir maketini yapın ve çevresine "anlam" konusundaki görüşlerin yazılı olduğu metinler koyarak bu yığının deneysel bir sanat eserine dönüşmesini sağlayın. İzleyenleri kendi görüşlerini yazarak eserinize katkıda bulunmaya teşvik edin. Bakalım ortaya ne kadar "anamlı" bir sanat eseri çıkacak?
- **Yazma:** Öğrenciler "anlam" ve "değer" kavramları üzerine yazılar yazsın. Yazılar sınıfta okunsun ve en etkili bulunan yazılar okul gazetesinde yayımlansın, varsa sınıfın/okulun sosyal medya hesaplarında paylaşılsın.